

Megjelenik minden
csütörtökön és vasárnap

Díjazási árak:
Égy évre . . . 12 kor.
Félévre . . . 6 kor.
Egyes szám ára 12 fill.

UJVIDÉKI HÍRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Erzsébet-tér 3. szám.

Telefon 115.

Hirdetések hasábjainak
petitoronként 20 fillér,
többször megjelenés eseten
megállapodás szerint.
Videki hírdetek díja
előre fizetendő.

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Mayer Oszkár.**

V. Évfolyam.

Ujvidék, 1914. április 23. csütörtök

33. szám.

Csabrendeki Balassa Henrik kitüntetése.

Lapunk előző számában hírt adtunk arról hogy Ofelése f. hó 13-án kelt legfelsőbb elhatározásával *Balassa Henriknek* az Ujvidéki Takarékpénztár vezérigazgatójának és törvényes utódának a magyar nemességét *csabrendeki* előnevét díjmentesen legkegyesebben adományozta.

A legmagasabb királyi kegy megnyilvánulása városunkban osztatlan örömet és lelkesedést keltett, mert *Balassa Henrik* nemcsak az Ujvidéki Takarékpénztár tanácsa körüli szerzett előviláthatlan érdemeit, hanem több mint egy évszázadon keresztül városunk közgazdasági életében irányított és utmutató feladat jutott neki osztályrészesül. A kitüntetett, aki pártunknak is közzserzetében álló társainkhoz nagy koncepciója közgazdasági ismereteivel, alapos és melyreható pénzügyi tudásával fogta hivata volt arra, hogy városunk közéletében vezető szerepet vegyen, de közismert szerényeége onyepel több ízben visszatarthatta attól, hogy — habár kétségkívül erre hivatos volt — a legelső sorokba álljon, mindazonáltal elvitatathatuk érdemei: fényes katasáttai nem maradtak elrojeve, s *Matkovics Béla* főispánnak az érdem, hogy városi közéletünk innen kitűnő férfíra felhívta a figyelmét, melynek eredménye megnyilvánult ama legfelsőbb királyi kitüntetésben, mely a valóban érdemes és értékes férfúnak osztályrészesül jutott.

A kitüntetett vezérigazgató életrajzi adatait az alábbiakban ismertetjük.

Csabrendeki Balassa Henrik született Csabrendeken 1856. évi március hó 27-én. Tanulmányait Sümegen és Nagykáncsán végezte és már 18 éves korában a közgazdasági pályára lépett és a dunántúli több városban, majd később az ország észak-keleti részében gyűjtötte tapasztalatait. 1892-ben a Magyar Ipar és Kereskedelmi Bank meghívására Nagykáncsára került, ahol az akkor megalakult közgazdasági bankot már vezető pozícióban vitte virágzásra. Innen 1899-ben Ujvidékre a Takarékpénztár élére hivatosott meg vezérigazgatói minőségben és ismeretes, hogy az akkor váltságba jutott pénzintézetet ő ragadta ki a biztos ényészből, megmentvén ezáltal a nemcsak a piac közgazdasági hírnevét és becsületét, hanem ezer és ezer existenciát is.

Balassa Henrik kitüntetése alkalmából anyai üdvözölve levelet és tviratott kapott és pedig nemcsak a helybeli társadalom valamennyi rétegéből, hanem a fővárosból, a vidékről sőt a külföldről is, hogy ezek egyenként felsorolására nem térhetünk. Előző számbunkban említettük, hogy a kitüntetett vezérigazgatót először *Matkovics Béla* főispán üdvözölte. Az üdvözölő küldöttségek a következők voltak:

Az Ujvidéki Takarékpénztár tisztikara, ugyanannak igazgatósága és felügyelőbizottsága. Ujvidék sz. kir. város tanácsa, dr. *Demetrovics Vladimir* kir. tanácsos, polgármester vezetésével, Profuma Béla alpolgármester, Payerle Nándor főkapitány, dr. Marczekovics Imre főjegyző, dr. Jahn Róbert főszólvéví, Profuma Róbert városi tanácsnok, Forster Géza, dr. Stefanovics Zsárkó és Schubert Márton tanácsoknok. Az Ujvidéki Munkapárt elnökségének küldöttsége, melyben részt vettek: *Matkovics Béla* főispán, dr. *Szlezák Lajos*

országgyűlési képviselő, Grossinger János pártelnök, dr. Kassowitz Armin, Brunner Ede, Ditzgen Gábor, dr. Freind Ödön és dr. Gál Ödön. Az Ujvidéki Négyelet: (ösv. Plukovics Ferencné és ösv. dr. Horváth Géza). Az Ujvidéki Nehézn igazgatóság és felügyelőbizottsága: (Hajós Miksa, dr. Kubinyi Károly, Fischer Sándor, Kron Károly, Köhn Gyula, Reiner Simon, Biró Dezso, Röscher Albert, Vinkle István, Gilmin Károly, Majnyszi Miklós és Szikla Kmi). Az Ujvidéki Népbank tisztikara. Az Ujvidéki Lloyd elnöksége: (Ditzgen Gábor, Königstättler Dusán, Frank Gyula és Majnyszi Miklós). Az Ujvidéki Artzi Jodogyűrtfördő: (dr. Kubinyi Károly, dr. Vilt Vilmos, Forgács Jenő, Scheibel Károly, Lehrer Vilmos és Göbel Lajos). Indiai birtovallat, Weinfeld Filíp József cég tisztikara.

A nemzeti munkapárt köljönségét Grossinger János pártelnök vezette, aki a kitüntetett igazgatót a következő beszéddel üdvözölte:

Grossinger János beszéde.

Kedves Henrik házi!

Az igaz barátságából fakadó öröm magasztos érzelmek, minden gyönyörűsége és melege hatott át bennünk annak a hírnék hallatára, amely városunkban szájról-szájra szállt, hogy Ofelése téged a „csabrendeki” előnevet kapcsolatos magyar nemességnek legkegyelmesebb adományozása által tisztelet ki, miáltal érdemeid elismerést nyertek, legmagasabb helyről megjutalmaztatnak és miáltal kiemeltek téged sorainkból, elébük állított mintaképül a polgári érényeknek és példájul a lankadatlan ügybizony szorgalomnak.

Ez az öröm volt ajtonyitónk, ez az öröm vezetett bennünk menten ide, ennek az örömlüknék adok kifejezést pártunk nevében is.

Hogy mi voltál te a pártunk, mi voltál te polgártársaink, hogy és hogy mi jelent a Balassa név Ujvidéki város köljönségének, hogy mi voltál te barátaink — én ezeknek a tonyeknek felsoroállítását és indokolását fentartom magamnak egy későbbi időpontban.

Most csak az osztatlan örömlüknék adok egyeztető kifejezést, fogadtat és engedj meg hogy Ofelésegnék legkegyelmesebb alhatározásában igaz tisztelgettel, szeretettel és barátságunk ajándékát füzzem.

Kedves Henrik barátom! Az ujvidéki Nemzeti Munkapárt részéről fogadt legjobbjó szerencselüknáinkat. A Mindenható jó Isten áldjon meg és juttasson nemesszivednek még sok-sok örömet kedves családdal egyetemben.

Balassa Henrik válaszában meghozhatatlan közönsébe meg a párt részérol irányában megnyilvánult szeretettel, bangsulyozta a pártköz való törhetetlen ragaszkodását s a küldöttség minden egyes tagjának öszinte szívből viszonozta a jó kívánásokat.

A Takarékpénztár igazgatóságát és felügyelőbizottságát dr. *Szlezák Lajos* országgyűlési képviselő vezette, aki az igazgatót a következő beszéddel üdvözölte:

Dr. Szlezák Lajos beszéde.

A polgári érényekben és sikeres, állandós munkában eltöltött életek az én fellegósom szerint két igazán becses jutalma van csak.

Az egyik az öntudat, melyet a becsülettel végzett munka ad és amely buzdított és önbizalmat nyújt új küzdelmekre, erőt és vigaszt a félreismerésnek sokszor nehéz óráiban, a melék azoknak elismerése és barátsága, kik munkáinknak közeli szemelői és ugyszoval ellenőrzői voltak.

De ilyen fellegós mellett is tagadhatatlanul örömet és meggyűvást keltő az az elismerés és kitüntetés is, amely legfelsőbb helyről származik, mert hisz általa nemcsak a kitüntetett, hanem a munka eszméje is elismerést nyer.

Ezért mi is, mint a vezetésed alatt álló intézet igazgatóságát és felügyelőbizottságát tagjai örömmel és igaz barátságával üdvözölünk legfelsőbb kitüntetésed alkalmából.

Sőt köztök örömmel sietünk üdvözölésre. Először, mert baráti vonás a barát örömeiben osztozkodni, másodsor, mert abban a munkában, melynek megkoszoruzását képezi kitüntetésed, többé-kevésbé, mint munkatársaidnak magunknak is részünk volt.

Kedves barátunk! Teljesen önérből küzdele fel magad, három protector ajándólvétele kerülett hozzánk. A tudás, a vasszorgalom és a tisztesség ajánlottak téged.

Egy városunkra néve cataphralis jellegű szerencselenség állított mostani polcodra. Városunk magyar társadalmának és közgazdasági létének és fejlődésének hatalmas szerve volt az öszszomlásnak indult ujvidéki takarékpénztár.

Akik látták ezen öszszomlás kezdetét, jól ismerik annak végetes veszélyeit.

A sors téged állított a sülyedő hajó kormányához, mely hajón városunk anyagi és morális érények egy része volt veszendő.

Beláthatlan volt a pusztulás, a sülyedés hatása és kiszámíthatatlan, hogy meddig terjedne és hol törnek meg végre a sülyedő hajó felett öszszeszapódó hullámok gyűrűi.

Te erős lélekkel, nagy tudással és a legbecsületesebb szándékkal ragadtad meg a sülyedő hajó kormányát, biztos révbe vitted az ényezetnek szánt hajót és megmentetted mértételen becsló rakományát.

ÉLETEDNEK voltak és vannak egyéb nagy sikerű alkotásai is, de a mi szemünk előtt érthetőleg eme legnagyobb életműved legeg.

Nemcsak a barátság, öröm és tisztelet, de a hála érzelmektől is vezéreltetve kívánunk tehát neked öszinte baráti szívet szerencsés legfelsőbb kitüntetésedhez és kívánjuk, hogy azt családod örömeire és a mi örömlüknkre is, igen sokáig harmonikus boldogságban élvezzed.

Isten éltesen sokáig!

A beszédre *Balassa Henrik* a következőkben válaszolt:

Balassa Henrik beszéde.

Engedjétek meg, hogy mindenekelőtt a nagyságos képviselő urnák fejezzék ki közönytemet ezért a gyönyörű üdvözölő beszédért.

15 évi együtt működésünk alatt többször volt szerencsem az önk szerzetének megnyilvánulásával találkozni, melynek előtt mindig megbecsülhetem nagy értéke volt, de eme baráti szerzetet soha sem volt olyan értékes előttem, mint most, midőn a gondteljes és nehéz 2 év után úgy érzem magamat, mint a zarandok, aki a fáradsó és fáradságos munka után megpihen az oaziásban, melynek forrásából újabb erőt merít a küzdelemre. Iga és benső szeretettel fordulok Ömlötőségához a főispán urhoz, aki engem ezen legmagasabb királyi kegy megnyilvánításában részeltetett.

igaz és benső szeretettel fordulok hozzátok, hogy halásan megköszönjem barátai üdvözléteket s kérjelek benneteket, hogy ezt a jóindulatot és szeretetet iránomban a jövőre is megőrizni sziveskedjétek.

HIREK.

Szemléli hírek. *Matkovics Béla* főispán hetfőn városunkba érkezett, a főispán a katonai felvilágosítást előlőköt s több fontos hivatalos ügyet intézet el. Főispánunk ezuttal is több látogatást tesz s néhány napig városunkban fog tartózkodni. — *Dr. Szlezák Lajos* országgy. képviselőnk Abbáziából hazra érkezett, de f. hó 23-án a képviselőház tanácskozásain való részvétel céljából ismét Budapestre utazik.

Térzene. A 38. gyülegezendő folyó hó 23-án délután 5 óratól este 7 óráig térzenét ad.

Hivatalvizsgálat a törvényesében. *Ringhoffer Lajos* a szegedi életföltábla tanács elnöke, aki ezelőtt évekig állott az ujvidéki kir. törvényesék élén, az ujvidéki kir. törvényeséknél a szokások évi táblai felvilágosítást teljesíti. A táblai tanácselnök értesítéslátat szerint mindent a legnagyobb rendben talált s a törvényesék kitűnő működése feletti elismerésnek is kifejezést adott.

Ernst Ódón bíró temetése. *Ernst Ódón* kir. tiszvisi bíró temetése szombaton f. hó 18-án nagy részvét mellett ment végbe. A közszerebben álló bíró temetésén képviselő volt városunk jogászarságadalmán kívül igen sok barátja és tisztelője az elhunytak. A jelenlévők sorában ott láttuk *Ringhoffer Lajos* szegedi kir. életföltábla elnököt, *Csarsch Dezső* kir. tiszvisi elnököt, *Dr. Szlezák Lajos* országgy. képviselőt.

Bankett Balassa Henrik tiszteletére. Miként értesülünk *Balassa Henrik* kitüntetésre alkalmas tiszteelő május 2-án bankettet rendeznek.

A pétervárdi új helyőrségi parancsnok bemutatkozó látogatása. Miként értesülünk a pétervárdi 38. gyülegezendő parancsnoka *Lukacsics* ezredes bemutatkozó látogatást tett a polgármesternél, *Dr. Szlezák* országgy. képviselőnél és a városi tanácsnál.

Igazgatói értekezlet A szegedi tankelet középiskolai igazgatói f. hó 24., 25. és 26-án *Dr. Szlezák Róbert* főigazgató emlékirte alatt pedagógiai értekezletet tartanak városunkban. Az értekezlet befejezésével a vendégigazgatók részt vesznek a magyar főgimnázium felavatás ünnepélyén.

A **Délbácskai Tanítói Pártfogó Egyesület** köréből. Vonatközassal lapunk f. hó 19-én megjelent számában között *Délbácskai tanítógyűlés Ujvidéken* c. cikk tartalmára, kiegészítéssel a következők között: *Délbácskai Tanítói Pártfogó Egyesület* diszelnökei megválasztottak: *Mátéházi Matkovics Béla* főispán, *Sevics Miklós* ú. kel. szerb püspök, *Dr. Demetrowsz Vladimir* kir. tanácsos, polgármester, *Dr. Szlezák Lajos* országgy. képviselő és *Csarsch Dezső* kir. törvényesék élnek. Az egyesület tiszteletbeli tagjaira megválasztottak: *Juhász Jenő* kir. tiszvisi bíró és *Dr. Konyovics György* kir. ügyész.

Felavatás ünnepély. Az ujvidéki kir. kath. nagy főgimnázium és internátus új épületének felavatás ünnepélye f. évi április hó 26-án

lesz megtartva. *Az ünnepély sorrendje:* D. e. 9 órakor az épület ünnepélyes megáldása. Szent mise. Mise elől. „Veni Creator Spiritus”. Gregorian korális ének. „Asperges me.” Gregorian korális ének. Mise alatt: Kersch, „Kinek első szent királyunk”. Négy-szólamú vegyeskar. Stunicko, „Prelude”. Hegedűn játszza Grossinger K. V. o. t. harmónium kíséri Léh Jakab énektanár Reimann, „Ave Maria”. Éneki Dzubay István főgimn. tanár. „Sanctus”. Négy-szólamú vegyeskar. „O égől szállott kenyer”. Négy-szólamú vegyeskar. Erdélyi, „Gyászsza borult égek”. Négy-szólamú vegyeskar. „Omni diu”. Négy-szólamú vegyeskar. Mise után: „Beköszöntő”. Ista Vass János dr., szavalja Berenc L. VIII. o. t. Beethoven, „Isten dicsőisége”. Éneki az ifjusági vegyeskar. „Ünnepi beszéd”. Mondja dr. Szlezák Róbert tank. kir. főigazgató ur. Beethoven, „Házavatal”. Előadja az ifjusági zenekar. Erkel, „Himnusz”. Hátszólamú vegyeskar. Az épület megtekintése.

A bacskaik főispán bucsuzása. Kamionkai legifj. Szemző István Bácsodborog megye s Zombor város volt főispánja f. hó 15-én délelőtt úgy a vármegyé, mint a város tiszviselőkarától elbucuzott. A főispán titkara Rittinger Resző kíséretében megjelent minden egyes tiszviselő hivatali szobájában és ott igen melegen bucsuzt el az uraktól; megköszönő mindnyegiknek a támogatást melyben az ő feltelegterhes munkájában támogattak.

Atlaties, Gerhardt Hauptmann óriási érdeklődéssel várt filmdrámája e hó 24., 25. és 26-án látható az A P O L L O -ban. *Az „Atlantis”,* mely a „Nordisk film Comp.” udonsága és méltán mondhatjuk diadalra, ott feleorvasban került színpadra. Az igazgatóság, hogy módot nyújtson mindenkinek e paratlan filmprodukció megnezni, *rendes helyárak* mellett adta ezt elő, s ezután is kéri a közönség pontos megjelenését. Az előadások az első két nap *pont 5, 1/2, 7, 1/2* órakor, vasárnap pedig *pont 3, 1/2, 5, 1/2* és *7, 1/2* órakor kezdődik el. — A tegnapi és mai előadások műsorból ki kell emelnünk *„A halál árnyékában”* c. gyönyörű 2 felv. drámát és *„A 23-as hólyg”* c. kacagtató 2 felv. vígjátékot. — Vasárnap a TIVOLI-ban *„A halálparang”* c. 3 felv. színes drama meg élvezetes kísérőműsor keretében.

Színházi vilamos. Konstatáljuk, hogy a vilamos-társaság a közönség ama óhajának, hogy az előadások után is járasson legalább egy kocsi, részben eléget tesz, amennyiben a Futaki-utca felé van kocsijárata a színház után, de a Teremin-utcai színházlátogatók is hasonló kérelmet fordulnak a társasághoz, azt hisszük, hogy az ilyen kocsijárata a társaság nem fizetne rá, s e esetben ezen óhajt is respektálni fogja.

Szabadka és a megye új főállatorvosai. A hiv. lap minapi száma közli, hogy a földmívelésügyi miniszter Remneczer Lajos szabadki állatorvosossági felügyelőt Zomborba megyei főállatorvosnak nevezte ki. — Dorasztótt József ipolyvási főállatorvost pedig Szabadkára áthelyezte.

Öszipől vilamos erővel Az öszipői vilamosletelep vezetése e elhatározta, hogy a cséplési időnyre aramot szolgáltat a cséplőgépekhez, Miért is legközelebb a vezetéket elhelyezik a szőlőskerteken is. Nyáron telep már nem kell gőzgép, nem kell szén a gépek fűtésére, hanem a hajtórét a villamosletelep fogja szolgáltatni és ez bizonyonlag olcsóbbá kerül mint az eddigi gőzérő.

Zentai ügyvédől törvényeséki jogzó. Az igazságügyminiszter, mint a hivatalos lap minapi száma közli, dr. Rasch József Károly zentai ügyvédet a budapesti kir. törvényesékhöz jogzóvé nevezte ki.

Túzóltó tanfolyam. A vármegyey túzóltószövetség ez idén is rendez túzóltó kiképző tanfolyamot. A tanfolyam Verbáson lesz és október előlődi a szövetség vezetőitől jelöltet ki. Az előlők sorában szerepel Obecsérői Osztrógonac Ferenc, az önk. túzóltóelőltó parancsnoka is.

SZÍNHÁZ.

Szombaton este, Offenbach *„Hoffmann meséi”* c. fantaszitikus nagy operája került előadásra. Azon óriási felkarolás után, melyben ezt az operát a fővárosi publikum reszesítette, általános érdeklődéssel vártuk mi is a darab előadását. Nem is csalatkoztunk. A szorosan tett házi gyakorit tetszésnyilvánítása, a szereplők többszöri kihívása, csalhatatlan tanfolyam annak, hogy a közönség rokonszenvvel fogadta „Hoffmann meséit”. *Kalmos János* (Hoffmann meserő) a helyenkint nagyon nehéz énekrészleteket (Kleinsätrle) könnyedén s nagy hatással hozta kivitelre. A bemutatást sikernek javarésze őt illelt meg. *Bihari Sándor* dícsertes amozzó hőssésséggel játszotta Coppellus szerepét. *Uj Kálmán* Cochenille szerepében brillians volt, Miklós, Hoffmann barátja szerepét sok intelligenciával játszotta: *Geletia Ferenc* enekes boniviant *Rákossy Ferenc* karakterisztikusan alakította Spalanzani professort. *Kerváth Mici* pantomiszikus alakítása nagyon tetszetek. Az első felvonás végén felzongót taps nem pillanásti hatásnak szolt, hanem az öszjáratok kiváló sikerének, mely az egyes jelenetekben kifejezést juttott. *Telety Jóna* igen kedves volt Stella és Antonia néhez szerepében. Csodálatosan mutatott hangjával mindenkor feljutja meletti a halgatók szívét. A rendezést *Jász Miklós* finom érzékkel oldotta meg. Dícséret és elismerés illelt *Gelety Pál* karmester az enekprez betanításáért és a jól felvezelt zenekar dirigálásáért.

Vasárnap este az *„Aranyosó”* három felvonásos operette került előadásra. A darab filmhíves, ritmikuss zenészt *Zerkovics Béla* alkalmazta Marai Adolf vezetője. A kivetkezénekrészletek tetszetek leginkább: „Két sziv, ha felzongó langoton...”, „Még az úrög a hazná...”, „Ugy-e az az én a vig szültesnap...”, „Aranyosó, te esodaulom, száz üdvösséget ígertél...”, „Almafa tövénben holdvilágos eszten...”, „Tartunk össze pestiek...”, „Miért is van sziv, csak azért, hogy fájjon...”, és végül az „Unclí, smuncilí...”, melyet a közönség is énekelte. Nincs hozzá tarunk, de meg egyelőt se eolunk a fővárosi hangos kritikáknak dínegetni adni, e helyost inkább az előadás ismertetéjk röviden. Az Aranyosó előadás dícséretét érdemel. A siker nem maradozott el, mert a társulat legjobb erői játszottak. A telt házban állandó volt a derűlést *Uj Kálmán* (Báró Turbulay Dénes) és *Rákossy Ferenc* (Domonkos öreg huszár) kifogyhatatlan humorral segítettek elő az előadás sikerét, *Geletia Ferenc* (Aladar) plet az előadás, Magyarországi előlők, beszéde tisztán, énehangja kellemesen eszenő, zini alakítása természeteselek, találók *Telety Jóna* teher és pipacs-

Sirolin "Roche" biztos gyógyhatást nyújt katarrhussokkal, hörghurutnál, asthmanál, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget csirajában elfojt. Kellemes íze és ez tvárgyára való kedvező befolyása megkönnyíti a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzéseit szervek meghűléseit legbiztosabban a Sirolin "Roche"-al kezelik. Ezért nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban. Sziveskedjék a gyógytárakban határozottan Sirolin "Roche"-t kéri.

színd töltete nagyon tetszett. Hangja, akár duettben, akár kvartettben szerepelt, bájosan csengett. *Korváth Mici* edesen dalolta az „Unchil, smuncil, órágu kis kutya...” kezdetű dalt. *Pinter Böske*, *Aranyosi Manó*, *Lorán Vilmos* és *Maldny Antal* ügyesen lejárták a táncot. *Kalmos János* vezérelte az „Almafa tóleben holdvilágos estén...” kezdetű dalban remek volt. Nagy derűlátást és tetszést provokált a Percelgyermek énekeletén, amit a közönség a színpadra röptetett varancsokkal és enckorkákkal honorált. Az előadás összevágó, a rendezés jólesés, a díszlet pedig — főleg a második felvonásban — határozottan remek volt.

Hétfőn d. u. kabartó előadása volt a társulatnak, mely úgy élvezetes és pompás műsorral, mint a szereplők kitűnő produkcióival mindvégig lekötötte a közönség érdeklődését. *Bánhidny* tréfás jelenete „Dávidka”, *Kalmos* operatári, *Hondrá Jóna* versel, *Uj Kálmán* és *Zszo* kupléi, *Korváth Mici* modern dalai és *Felky Jóna* midálai zápor tetszést váltottak ki; nemkülönben nagy tetszést találtak a tane-tró: *Ulfassy Gizli*, *Jda* és *Dorman Juci*, a színház párjelenet *Celeky*, *Lorán*), hogyan tetszik a bünzöm párjelenet *(Dinnyési Uj)* angol tane-terecet *Gallela*, *Lorán*, *Maldny*), az argentinai tangó *(Dinnyési Lorán)* valamint *Pinter Böske* chansonai és *Bihari* népdalai is. A konferencie íszetét illetően az ügyesen látta el *Uj Kálmán* Hétfőn este a „*Mozsi király*” című a Király Színház misor darabja, szenzációs operett udonság került szíre először pompás előadásban, stízszerű és a szokottnál is kiválóbb kiállításban eredeti műművészekkel. A műtársaság szövegét és igen szép zenéje operetté közönséglétsé és megindította, amiben nem kis része volt a színek kitűnő játékának, az ügyes öltözék rendezésnek és az ének és zenekör összetevője precíz előadásának. A címszerepben *Zszo* castigottata kifogyhatlan humorát, élénk, zündis játékával ó volt az előadás központja. *Korváth Mici* elevenen temperamentumos subretnek bizonyult ezáltal is. *Maldny* ironszolgája v. tehetségessz szímsz. Kiválóbb alkalattal kúza tarozik. *Felky Jóna* kis szerepében is feltűnt művészi énekeivel, *Saraj Margit* elegáns és bájos volt, szépen is énekel. *Szűcs Irén* sok deris perocet okozott. *Uj Kálmán* kis szerepében is pompás figurát csinált s kifogyhatlan deris fakasztott örömet játékával, *Rékossy Popelkáj* előrangú alakítás, *Gallela* elegáns volt és szépen énekelte. A többi szereplők is feladatuk megvalósították. Az ügyes rendezés *Zszo*, a karok és a zenekar befektatásának nehéz munkája *Cellei* karmester érdeme. Az előadás szízfolt ház nézte végig, mely mindvégig pompás mulatót, s a legutóbbi ének és táncszám megismételtette. Tíznegy óra körül véget ért, mire az előadás véget ért, mert igen sok jelenetet kellett a közönség zúzó tapsára megismételni.

Kedden este a „*Mozsi király*” másodszor került szíre.

Nyári menetrend.

A magyar királyi állományvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon folyó évi május hó 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben lévő téli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A budapest keleti p. udvár — zímony — belgrád vonalon a 905. és 906 sz. gyorsvonat Ujvidék — Belgrád között megszűnik, a 906. sz. vonat Budapesttől reggel 7 óra 10 perc helyett már 6 óra 50 perccel indul, Ujvidékre pedig d. u. 12 óra 20 perc helyett már d. e. 11 óra 46 perccel érkezik, e vonat Nagyvácsán feltételeken megáll, a megállás helyében azonban megszűnik. A 909. sz. vonat Belgrádtól d. u. 3 óra 43 perc helyett csak este 6 óra 30 perccel indul, Budapestre mind amellet, úgy, mint most reggel 5 óra 45 perccel érkezik, a vonatnál Dömsöd-Budapest Ferencváros között a felszállási nyelés megengedve. A 912. sz. vonat Budapestről éjjel 11 óra 15 perc helyett csak éjjel 12 óra 05 perccel indul, Belgrádra azonban d. u. 12 óra 04 perc helyett már d. e. 10 órakor érkezik. A 909. és 912. sz. vonatok menetrend-

jének módosítása következtében új közvetlen menetösszekötés létesül egyrészt Konstantinápoly, Salonic, Belgrád, Budapest, másrészt Budapest, Bécs, München, Paris között. A 913. sz. vonat Szabadkáról reg. 4 óra 50 perc helyett csak reggel 5 óra 28 perccel indul, Budapestre mindamellet, d. e. 9 óra 55 perc helyett már d. e. 9 óra 25 perccel érkezik. A 917. sz. vonat Kunszentmiklós-Tassról reggel 4 óra 21 perc helyett, már reggel 3 óra 30 perccel indul és nem Budapest-Józsefvárosra, hanem Budapest keleti p. udvárja jár be, ahova reggel 5 óra 20 perccel érkezik. A Budapest Kunszentmiklós-Tassra este 6 óra 05 perccel induló 920. sz. vonat megszűnik. India — Belgrád között egy új vonatpár helyezettik forgalomba 923—924. szám alatt, indul Indiaról d. e. 9 óra 30 perccel, érkezik Indiára este 6 óra 08 perccel, az új vonatpár forgalomba helyezésére a 906. és 912. sz. vonatok menetrendjének módosítása folytán vált szükségessé, hogy Indián a 7301. és 7304. sz. vonatokhoz elvezett csatlakozások Belgrád, Zágráb, Fiume között fentartassanak.

Az ujvidéki-vaskapu-titell vonalon egy új vonatpár helyezettik forgalomba s ezzel kapcsolatosan a többi vonat menetrendje is módosul.

A szabadka—obecsai vonalon a 4303. sz. vonat Ujvidékről reg. 4 óra 32 perc helyett már reggel 4 órakor indul, Zentára d. e. 8 óra 58 perc helyett már reg. 7 óra 47 p-kor, Szabadkára pedig d. e. 11 óra 4 perc helyett már d. e. 9 óra 39 perccel érkezik, ily módon nemcsak a zentai iskolákba járó gyermekek részére válik alkalmassá, hanem Szabadkán a délelőtti vonatsoporthoz is közvetlen csatlakozást nyer. Szabadkáról Obecsére egy új vonat helyezettik forgalomba 4312. szám alatt indul Szabadkáról a délelőtti vonatsoport bejárása után d. e. 11 óra 05 perccel, érkezik Zentára d. u. 12 óra 55 perccel, indul Zentáról d. u. 1 óra 20 perccel s ily módon alkalmas lesz a zentai iskolákba járó gyermekek hazaszállítására, Obecsén folytatást nyer az ugyancsak 4312. szám alatt korábban fektetett 4304. sz. vonatban Vaskapu—Titell—Ujvidék felé. A 4305. sz. vonat Ujvidékről d. u. 4 óra 44 perccel indul, Obecsére pedig este 7 óra 31 perc helyett már este 7 óra 11 perccel érkezik, Obecséről e vonat forgalma Szabadkájig terjesztetik ki, ahol csatlakozást nyer a 1212. sz. vonathoz Bos. Brod—Sarajevo és az új 909. sz. vonathoz Budapest felé. A 4301. sz. vonat az iskolás gyermekek érdekében, Szabadkára d. e. 8 óra 30 perc helyett már 7 óra 45 perccel fog érkezni.

A szabadka—bos. brodi vonalon Bos. Brodtól Vinkovcig egy új vonat helyezettik forgalomba, indul Bos. Brodtól d. u. 12 óra 50 p-kor, érkezik Vinkovcra d. u. 3 ó 39 p-kor.

Az india—vinkovcei vonalon a 7312. sz. vonat, új 7310. sz. alatt, Indiaról d. e. 10 ó 30 perc helyett már d. e. 9 óra 40 perccel indul és Mirovica-ra d. u. 12 óra 04 perc helyett már d. e. 11 óra 20 perccel érkezik. — A 7305/7311 új 7305. sz. vonat Vinkovcéről d. u. 12 óra 20 perc helyett csak d. u. 1 óra 20 perccel indul és Indiára d. u. 5 óra 36 perccel érkezik. A 7303. sz. vonat Vinkovcéről d. u. 4 óra 47 perc helyett már d. u. 4 óra 36 perccel indul és Indiára este 8 óra 37 perc helyett már este 7 óra 47 perccel érkezik, ott csatlakozást nyer az új 909. sz. vonathoz Budapest—Bécs felé. A 7308. sz. vonat Indiaról éjjel 9 óra 57 perc helyett csak éjjel 10 óra 32 perccel indul s így feljeli a Belgrád felől éjjel 10 óra 27 perccel Indiára érkező 911. sz. vonat csatlakozását.

A szeged-rókus—udjombovári vonalon a 5420. sz. vonat Bátaszékről d. e. 11 óra 05 perc helyett már reg. 7 óra 38 perccel indul s így közvetlen folytatását képezi a Szabadka felől oda reg. 7 óra 28 perccel érkező 5416. sz. vonatnak, Ujdombovárt pedig csatlakozást nyer az 1901., 1002., 5904. és 1910. sz. vonatokhoz Budapest, Fiume, Jutas-Győr felé. 1—3

Közgazdaság.

Az Első Magyar Biztosító közgyűlése. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság ma tartotta évi rendes közgyűlést *Csekonics Endre gróf* v. b. t. tanácsos elnöklété alatt. Az igazgatóság részéről *Ormosy Vilmos* vezérigazgató terjesztette elő a jelentéseket és a javaslatokat.

Az 1913. üzletéről szóló jelentés mindenekelőtt kegyeltesen említi meg *Jászó Szigmond* évközben elhunyt igazgatóság tagról, majd attért a lefolyt üzlet eredményeire, melyek dacára a válságos közgazdasági és pénzügyi viszonyoknak, a társaságnál összességében kedvezőek voltak. Az életbiztosítási üz. szervezések összege nem érthete ugyan el a társaságnál az utóbbi években megszokott igen magas színvonalat, ezt azonban a közönség pénzükszerűen kívül eléggé megmagyarázza a társaság Olaszországban folytatott életbiztosítási üzlekenek megszűnése. Ennek ellenére az új életbiztosítási szervezések összege a múlt évben is közel 94 millió koronára nőtt, életbiztosítási tőkállománya pedig 581,756,130 korona 96 filler összegre emelkedett. Ugyanezek emelkedett a pupilláris magyar érekek elhelyezett életbiztosítási díjtarték, mely a múlt év zartával 170,800,563 korona 83 filler összegre, — nemkülönben az életbiztosítási díjbevetés, mely 27,837,896 korona 83 filler összegre tett ki. Minthogy e mellett a haladási arány is kedvező volt, az életbiztosítási üzlet 1,922,112 korona 50 filler évi nyereséggel zárult. A tőbiztosítási üzletben a díjbevetés szintén emelkedett, és pedig 24,277,199 korona 45 filler összegre, s noha a kárarany kevésbé volt kedvező, mint az előző évben, ez az üzletág is nyereséggel hozott. Nömi nyereség volt ezáltal az eredmény a kellő óvatossággal folytatott tőbiztosítási üzletben is, valamint az állandóan fejlődő betétes eleni biztosítási ágban. Szállítmányi üzlettel a társaság a kiélességet verseny és ezen üzlet jövedelmességének hanyatlása miatt szük kereteket szorította. Az egyes üzletágak évi eredményeinek összesítése folytán a társaság évi bruttó nyeresége az 1913. évben 5,695,627 korona 55 filler. Ebből az alapszabvány szerinti levonások után, — melyek között a bőséges tartalékolások mellett külön figyelemmel érdekel az életbiztosítottak nyereségyerésze 771,943 korona 59 filleryn tekintélyes összeggel — a tiszta nyereség 3,942,167 korona 76 filler, melyből 3,200,000 korona összeg a részvényesek osztalékára fordítatik, így minden egész részvény után 800 korona évi osztalék fog a társaság főpénztárána már a mai napot kezébe kifizetett.

A közgyűlés elfogadta az összes javaslatokat s megadta minden irányban a múlt üzletére vonatkozó felmentést, megválasztotta *Bánffy György gróf* v. b. t. tanácsost a társaság alelnökévé, *B-rzevicsy Albert* v. b. t. tanácsost felügyelőbizottság eddigi elnökét és *Gergey Tódort*, a társaságnak eddig is kinevezett szabigazgatóját az igazgatóság, *Libics Adorján* utvári tanácsost a felügyelőbizottság, *Czirák József gróft* és *Bethlen József gróft* pedig a választmányi tagjaivá. A társaság mind közgyűlései határozataival tisztviselőinek nyugdíjajpait, a brutto nyereség 2%-ával, 113,912 korona 55 filler összeggel való növelesen főtál, megkülönb. 4,372,213 korona 5 fillerre emelte. A társaság felszabados alapítványának, 500,000 korona összegnek egy évi kamatát, 20,000 koronát, az 1912. évről a hazai arizvákorosultaknak juttatva, s ugyancsak egy évi kamatát, 20,000 koronát az 1913. évről a budapesti Rókusi-kórház sebészeti osztályának adta ki mezothorium beszerzésére. Mindezekben felül a társaság évi nyereségéből meg 28,478 korona 14 filler összegre fordított egyéb közhasznú és jótékony célokra. *Vegül* *Fridmann Béla* a közgyűlés hálafej és elismerésért fejezi ki az élt férjes eredményért a vezetőségnek, különösen *Ormosy Vilmos* főrend vezérigazgatónak, mire a közgyűlés véget ért.

2 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel
május 1-jeze kiadó. Bővebbet nyul:
Vardi Lajos vasuti vendéglős, Ujvidék.

Több háztelek

a Magyar-utca 94. szám és a Mátyás Király-utca 16. szám alatti eladók.

A feltetelek megdithetők és a helyszínről megtekinthető *Kiltzewger Ferenc* építész és építőmesternél, Lövész-u. 41. sz. alatt. 2-2

Ujvidék szab. kir. város tanácsától.
ad. 10162/kig. 1914. sz.

Versenyvárgyalási hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a végleges jelleggel felépítendő *ujvideki közúti Dunahíd*

1) *csep.-belli alépitményi és ezekkel kapcsolatos munkáinak* biztosítása céljából 1914. évi május hó 7-én délelőtti 11 órakor a városi ház tanácstermében zárt ajánlati versenyvárgyalást tart.

Ajánlatot csak a hivatalosan kiadott ajánlati mintán a hivatalos költségvetés kiállításával lehet tenni.

A vonatkozó műszaki művelet, általános, részletes és különlegesfeltetelek, valamint a szerződésrészletek, ajánlati minta és ajánlati költségvetés Ujvidék szab. kir. város mérnöki hivatalánál a hivatalos órák alatt betekinthetők és ugyanott a fontosabb tervek másolatai egy példányban 30 koronaért és írott mellékletei 5 koronaért meg is szerezhetők. A nyomtatott általános és részletes feltetelek a budapesti Athenaeum-nyomdánál kaphatók.

Az ajánlati költségvetés egysegér rovátában a felajánlott anyagok arabs számokkal és alatta betűkkel is világosan kiirandók és a költségvetés végösszege is megállapítandó.

Az ajánlatok csak a kitöltött költségvetést és a bánatpenz letételét igazoló nyugtát, vagy ennek hitelesített másolatát kell mellékelni.

Oly pályázók, kik Ujvidék szab. kir. városban vagy a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium felügyelete alatt hasonló munkát meg nem végeztek, tartoznak szállítóképességet és megbízhatóságot az illetékes kereskedelem- és iparkamara-bizonyítványával igazolni.

Bánatpenzül az ajánlati végösszeg 3 (három) százalékának megfelelő középszín vagy ovadékképes értékpapír helyezendő letétbe a város pénztárában, vagy valamely állampénztárnál, illetve adóhivatalnál.

Ha a vállalkozó a munkálatokat készfizetések helyett 50 éves tőkekamat törlesztés mellett is hajlandó elvállalni, ajánlatát íly irányban is kiegészítheti; ki kell azonban jelöntenie, hogy bár a város a vállalkozó keresetét 50 (ötven) év alatt egyenlő felválti részletekben törlesztheti, a hátralevő járandóságot bármikor — részben vagy egészben — 3 havi előzetes felmondás mellett minden stornójá nélkül egy összegben is kifizetheti. Íly ajánlatban, ugy a kamat — mint a tőke-kamat törlesztés 1/2-a számokkal és betűkkel kiirandó és az ajánlatok ennek megfelelő törlesztési terv csatolandó.

Az ajánlatok és mellékletek szabályszerűen bélyegezendők és *Ajánlati az ujvideki közúti Dunahíd I. csepőbelli alépitményi munkáira* felirással ellátott, péssélt lezár, borítékba helyezve — a fentjelzett napnak d. e. 10 órájáig — Ujvidék szab. kir. város tanácsához nyújtandó be. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők jelen lehetnek.

Táviratlag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek, elkésvé érkezett ajánlatok pedig csak akkor, ha beigazoltatik, hogy idejében póstára adtak és rendes körülmények között idejében kézbesíthetők lettek volna.

Az ajánlattevők ajánlatiukkal a versenyvárgyalástól számított 75 (hetvenöt) napig maradnak kötelezettségben.

A város fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válasszhasson, vagy esetleg újabb versenyvárgyalást hirdethessen.

Kelt Ujvidéken, a városi tanácsnak 1914. évi április hó 3-án tartott üléséből.
Dr. Demetrowics Vladimir, s. k. kir. tanácsos, polgármester.

414. sz. 1914. végtr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bpesti IV. ker. kir. járárbírósnak 1914. évi 893/1. számú végzése következtében dr. Mayer Oszkár ügyvéd által képviselt Lichtmann & Erdenson javára 320 K 27 f s jr. erejéig 1914. évi március hó 10-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülajánlott és 6450 K-ra becsült követelés- ingóságok, u. m.: szövetek, vásznak stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvideki kir. járárbírósnak 1914. évi V. 519. sz. végzése folytán 320 K 27 f tőkeövetelés, ennek 1913 évi május hó 23. napjától járó 5%, ka-matai, 1/2% váltóidő és eddig összesen 96 K 60 f-ben bírógal már megállapított költségek erejéig, Ujvidék Tra-n-d-a fül-palota leendő megartására 1914. évi május hó 7. délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megajánlással hivatalnok meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbb ígérőknek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírozendó ingóságokat mások is le- és felülajánlhatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1914. évi apr. hó 20.

Xorvát, kir. bír. végrehajtó.

Ingyen ráfizetés nélkül becsereül öreg használt gramofonlemezeket újakra **Wagner Hangszerkerály** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. — Címre ügyeljen. 72-100

RENOMÁLT
100 fl. fügekávénkat
(Feigenkaffo) legmole 7-30
— gebben ajánljuk. —
VIKTOR SCHMIDT & SÖHNE, WIEN.

A legolcsóbb és leghatásosabb Hashajtószers.

Minden hasonló készítménynél előnyösebbek ezek a pilulák, mindentelje káros elemektől mentesek, legnagyobb eredménnyel járnak altsíti betegségeknel, könnyű hashajtók, vértisztítók, minden gyógyszerrel kedvezőbbek és amellet teljesen ártalmatlanok. Amennyiben a

DUGULÁSOKAT

megakadályozzák — melyek a legtöbb betegséget okozzák — gyermekeknek is nagyon ajánlatosak.

Egy 15 drb. pilulát tartalmazó skatulya ára 30 fillér, 8 skatulyát tartalmazó nagyobb doboz (120 pilula) ára 2 korona.

2-45 K előleges bekioldésénél bérméntve küldöm a pilulákat.

FIGYELMEZTETÉS! Utánzásoktól mindenki óvakodjék. Kérjünk *Philipp Neustein-tele pilulákat*. Csak akkor válódi, ha minden skatulya és a szállítólevél piros-feketé színi törvényes védjegyükkel („Heil. Leopold”) és cégnevünkkel („Philipp Neustein's Apotheke”) van ellátva. Bíróságilag védett csomagolásaink cégjegyükkel vannak jelölve.

Ujvidéken kapható:
Nenadovits V., Grossiger J. és Herzog I. gyógyszerteráiban.

Philipp Neustein gyógyszerára
(Heil. Leopold),
WIEN, I., Flankengasse Nr. 6.

Telefon 134.

Elősi délmagyarországi kocsi gyár

REICH MÁTYÁS és LEHERZ KÁROLY

UJVIDÉK (Limán).

Luxushintók, üzleti- és gazdasági-kocsik, mentő- és halottaskocsik, omnibuszok és luxusznokok, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, állandó nagy raktára.

46-52

HUTTER és SCHRANTZ
Részvénytársaság

szitaaru és nemezpozító gyárak magyarországi telepe
Budapest, X., Gyómrői-ut 30. 69.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonalat!

Kitűnő horganyozás Olcsó árak

mint tartósság tekintetében páralan gyártmány!

Nem törvezendő össze másajta fonalatokkal, melyek mind közönséges horganyozott dróttól ké-szülnek. Tűskecs húzólok, sima húzólok, kettőshégyű szeg stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérméntve és díjtalanul. Továbbá gyártmányok:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók.

a leggyorsabbított a legbiztonságosabb kivitelű előny-
— Költségvetésük és tervezetek díjtalanul. —

7-26